

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત હાઈકોર્ટમાં

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૧૪૫૨૩/૨૦૨૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી મૌલિક જે. શેલત

=====

રિપોર્ટિંગની મંજૂરી	હા	ના
	હા	

=====

નિલેશ મગનલાલ શાહ

વિરુદ્ધ

સુહાસ ચંપકલાલ દેસાઈ અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નંબર ૧ તરફે હરિ કે. બ્રહ્મભટ્ટ (૯૦૭૦)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી મૌલિક જે. શેલત

તારીખ: ૧૪/૧૦/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. અરજદાર તરફે વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી હરિ કે. બ્રહ્મભટ્ટને સાંભળવામાં આવ્યા.

૨. ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ નીચે મુજબની અરજ માંગવા માટે હાલની રિટ અરજી દાખલ કરેલ છે :-

(એ) તમારી નામદાર અદાલત સર્ટિઓરરીની રિટ અથવા સર્ટિઓરરીના પ્રકારની રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ, હુકમ અથવા નિર્દેશ જાહેર કરવા મહેરબાની કરશો અને વાપી ખાતેના વિદ્વાન રજા એડિશનલ સીનિયર સિવિલ જજ દ્વારા સ્પેશિયલ સિવિલ સૂટ નંબર ૩૨૭/૨૦૧૫ (જૂનો નંબર ૧૦૩/૨૦૧૪) માં પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૦૮/૧૦/૨૦૨૫ ના વાદગ્રસ્ત હુકમને રદ કરવા અને સેટ એસાઈડ

કરવા મહેરબાની કરશો અને અરજદારની અરજી મંજૂર કરવા મહેરબાની કરશો;

(બી) તમારી નામદાર અદાલત ન્યાયના હિતમાં ન્યાયના હિતમાં ટ્રાયલ કોર્ટને સ્પેશિયલ સિવિલ સૂટ નંબર ૩૨૭/૨૦૧૫ (જૂનો નંબર ૧૦૩/૨૦૧૪) માં ક્રિમિનલ કેસ ૭૨૯/૨૦૧૬ માં સંડોવાયેલા પીએલ અથવા કોઈપણ અધિકારીની તપાસ કરતા રોકવા મહેરબાની કરશો.

(સી) તમારી નામદાર અદાલત ન્યાયના હિતમાં આ અરજીના પ્રવેશ, સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ સુધી, ટ્રાયલ કોર્ટને સ્પેશિયલ સિવિલ સૂટ નંબર ૩૨૭/૨૦૧૫ (જૂનો નંબર ૧૦૩/૨૦૧૪) માં સાક્ષી તરીકે પીએલના કોઈપણ પુરાવા / જુબાની નોંધતા રોકવા મહેરબાની કરશો;

(ડી) તમારી નામદાર અદાલત ન્યાયના હિતમાં પેરા ૧૧ (સી) મુજબ એક્સ-પાર્ટી એડ ઇન્ટરિમ રાહત આપવા મહેરબાની કરશો;

(ઈ) તમારી નામદાર અદાલત કેસના સ્વરૂપ અને સંજોગો મુજબ જરૂરી હોય તેવા અન્ય અને વિશેષ હુકમ આપવા મહેરબાની કરશો.

૩. પક્ષકારોને શક્ય હોય ત્યાં સુધી સદર દાવામાં તેમની મૂળ સ્થિતિ મુજબ ઉદ્દેખિત કરવામાં આવશે.

કેસની ટૂંકી હકીકતો

જ. હાલના અરજદાર હાલના સામાવાળા નંબર ૧ અને ૨ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ સ્પેશિયલ સિવિલ સૂટ નંબર ૩૨૭/૨૦૧૫ ના મૂળ પ્રતિવાદી નંબર ૧૮ છે અને બાકીના સામાવાળા મૂળ પ્રતિવાદી નંબર ૧ થી ૧૭ છે.

જ.૧ સદર દાવો તેની ટ્રાયલ માટે આવ્યો હતો અને આવી ટ્રાયલના પેન્ડન્સી દરમિયાન, પુરાવા રજૂ કરવાના તબક્કે, વાદીઓ પારડી પોલીસ સ્ટેશનમાં નોંધાયેલ સીઆર-આઈ ૫૯/૨૦૧૪ તરીકે નોંધાયેલ એક એફ.આઈ.આર. ના સંબંધમાં પોલીસ અધિકારી / તપાસ કરનાર અધિકારીની તપાસ કરવા માંગે છે અને જે અંતે વિદ્વાન જે.એમ.એફ.સી., પારડી સમક્ષ ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં પરિણમી હતી. તેથી, વાદીએ આવા પોલીસ અધિકારીને સાક્ષી સમન્સ જારી કરવા માટે આંક ૧૯૧ હેઠળ અરજી દાખલ કરી હતી.

જ.૨ ઉપરોક્ત સદર દાવામાં આંક ૧૯૧ હેઠળ દાખલ કરાયેલ સદર અરજી ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી હતી, જેના દ્વારા સંબંધિત પોલીસ અધિકારીને સાક્ષી સમન્સ જારી કરવામાં આવ્યા હતા. આ રિટ અરજીના રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવેલ રોજકામ સૂચવે છે કે સંબંધિત સાક્ષી કોઈ પણ કારણસર હાજર ન રહેતા, ટ્રાયલ કોર્ટે તેની સામે નોન-બેલેબલ વોરંટ જારી કર્યું હતું.

જ.૩ આ તબક્કે, વાદગ્રસ્ત અરજી પ્રતિવાદી નંબર ૧૮ દ્વારા ૦૮/૧૦/૨૦૨૫ ના રોજ આંક ૧૯૬ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેમાં ટ્રાયલ કોર્ટને આંક ૧૯૧ હેઠળ પસાર કરેલા તેના હુકમને પરત ખેંચવા માટે વિનંતી કરવામાં આવી

હતી, જેના દ્વારા પારડી ખાતેના જે.એમ.એફ.સી. સમક્ષ પેવિંગ ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૭૨૯/૨૦૧૬ માં તેની મૌખિક જુબાની નોંધતા પહેલા તપાસ કરનાર અધિકારીની તપાસ ન કરવા વિનંતી કરવામાં આવી હતી.

૪.૪ પ્રતિવાદી નંબર ૧૮ ને સાંભળ્યા પછી, ટ્રાયલ કોર્ટ તારીખ ૦૮/૧૦/૨૦૨૫ ના તેના વાદગ્રસ્ત હુકમ દ્વારા વાદગ્રસ્ત અરજીને નકારી કાઢી હતી. તેથી, હાલની રિટ અરજી.

અરજદાર- પ્રતિવાદી નંબર ૧૮ ની રજૂઆત

૫. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી હરિ બ્રહ્મભટ્ટ એવી રજૂઆત કરશે કે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પોલીસ અધિકારીને સાક્ષી સમન્સ જારી કરવા એ સિવિલ કોર્ટમાં નિહિત તેના અધિકારક્ષેત્રની મર્યાદા ઓળંગવા સિવાય બીજું કંઈ નથી, કારણ કે અરજદારને સાંભળવાની તક આપ્યા વિના ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સાક્ષી સમન્સની આવી વિનંતી સ્વીકારવામાં આવી હતી.

૫.૧ વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટ જણાવશે અને રજૂઆત કરશે કે વાદીઓ દ્વારા વાદીઓના પુરોગામીઓના પાવર ઓફ એટર્ની ધારક સામે પ્રતિવાદી નંબર ૧૮ ની તરફેણમાં વેચાણ દસ્તાવેજના અમલીકરણના સંબંધમાં પ્રતિવાદી નંબર ૧ થી ૧૭ સહિત એફ.આઈ.આર. દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેમાં સંબંધિત આરોપીઓ સામે ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી હતી પરંતુ અરજદારને આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે આવી

એફ.આઈ.આર. ની ફોજદારી ટ્રાયલ પારડી ખાતેના જે.એમ.એફ.સી. સમક્ષ પેન્ડિંગ હોય, ત્યારે ટ્રાયલ કોર્ટ માટે પોલીસ અધિકારીને સાક્ષી સમન્સ જારી કરવા યોગ્ય રહેશે નહીં, જેમની હકીકતમાં હજુ સુધી ક્રિમિનલ કોર્ટ સમક્ષ તપાસ કરવામાં આવી નથી.

પ.૨ વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટ આગળ એવી રજૂઆત કરશે કે સદર દાવામાં હકીકતના અન્ય વિવાદિત પ્રશ્નો સામેલ છે, કારણ કે જ્યારે ઉપરોક્ત વ્યક્તિઓના પાવર ઓફ એટર્ની દ્વારા વેચાણ દસ્તાવેજનો અમલ થયો હતો ત્યારે વાદીઓની માતાએ વર્ષ ૨૦૦૮ માં વેચાણ અવેજ પહેલેથી જ પ્રાપ્ત કરી લીધો હતો. જ્યારે, પ્રશ્નમાં રહેલી એફ.આઈ.આર. વાદીઓ દ્વારા વર્ષ ૨૦૧૪ માં દાખલ કરવામાં આવી હતી જે પછીથી વિચારાયેલ સિવાય બીજું કંઈ નથી. એવી આગળ રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વાદીઓની માતાએ અરજદાર – પ્રતિવાદી નંબર ૧૮ પાસેથી વેચાણ અવેજ માટે નાણાં મેળવવા અંગેની રસીદ પહેલેથી જ જારી કરી દીધી છે.

પ.૩ વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટ આગળ એવી રજૂઆત કરશે કે જો તપાસ કરનાર અધિકારીની સિવિલ કોર્ટ સમક્ષ તપાસ કરવામાં આવે તો તે ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૭૨૯/૨૦૧૬ ની ટ્રાયલને ગંભીર નુકસાન પહોંચાડે છે અને તે બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને પણ, ટ્રાયલ કોર્ટ વાદીઓની તરફેણમાં તેના વિવેકાધિકારનો ઉપયોગ કરી શકી ન હોત. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે

સ્થિર કાયદા મુજબ, સિવિલ કોર્ટના તારણો ક્રિમિનલ કોર્ટના તારણો કરતા શ્રેષ્ઠ રહેશે.

પ.૪ તેમની દલીલને ટેકો આપવા માટે, વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટ ૧૯૯૫ (૫) એસ.સી.સી. ૭૬૭ માં નોંધાયેલ વી.એમ. શાહ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્રના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપશે અને તેના પર આધાર રાખશે, ખાસ કરીને પેરા-૧૧.

પ.૫ ઉપરોક્ત રજૂઆત કરતા, વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટ આ અદાલતને હાલની રિટ અરજી મંજૂર કરવા વિનંતી કરશે.

નિર્ધારણ માટેનો મુદ્દો

૬. મારી વિચારણા માટે ટૂંકો પ્રશ્ન એ આવે છે કે શું કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, પારડી પોલીસ સ્ટેશનમાં નોંધાયેલ સીઆર-૧ નંબર ૫૯/૨૦૧૪ ની એફ.આઈ.આર. ના તપાસ કરનાર અધિકારીને સાક્ષી સમન્સ જારી કરતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કોઈ ગંભીર ગેરકાયદેસરતા, અનિયમિતતા અથવા કોઈ અધિકારક્ષેત્રની ભૂલ કરવામાં આવી છે?

વિશ્લેષણ

૭. જે હકીકતો ઉપર જણાવવામાં આવી છે તે વિવાદમાં નથી. સદર દાવો વાદીઓના પુરોગામી અને પ્રતિવાદી નંબર ૧ થી ૧૭ ના પાવર ઓફ એટર્ની

ધારક દ્વારા પ્રતિવાદી નંબર ૧૮ ની તરફેણમાં કરાયેલા વેચાણ દસ્તાવેજને રદ કરવા માટે એવા આધારે દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો કે પાવર ઓફ એટર્ની દ્વારા વેચાણ દસ્તાવેજ કરવામાં આવ્યો હોવા છતાં, પ્રતિવાદી નંબર ૧ થી ૧૭ દ્વારા છેતરપિંડી કરવામાં આવી હતી, જેમણે વાદીઓના પુરોગામીની પાવર ઓફ એટર્ની પર છેતરપિંડીથી સહી મેળવી હતી.

૮. આ તબક્કે, આ અદાલત સદર મેટરની ગુણવત્તામાં ઊંડા ઉતરવા માંગતી નથી, કારણ કે આ અદાલતે માત્ર એ જોવાની જરૂર છે કે શું તપાસ કરનાર અધિકારીની તપાસ ન કરવાના સંબંધમાં અરજદાર-પ્રતિવાદી નંબર ૧૮ ની અરજને નકારતો ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ વાદગ્રસ્ત હુકમ ન્યાયી અને યોગ્ય છે કે નહીં.

૯. વાદીઓએ સદર દાવામાં આંક ૧૯૧ હેઠળ એક અરજી દાખલ કરી હોય તેમ જણાય છે, જેના દ્વારા ટ્રાયલ કોર્ટને સદર એફ.આઈ.આર. ના તપાસ કરનાર અધિકારીને સાક્ષી સમન્સ જારી કરવા વિનંતી કરી હતી. સદર વિનંતી ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સહેલાઈથી સ્વીકારવામાં આવી હતી. પ્રતિવાદી નંબર ૧૮ દ્વારા વાદગ્રસ્ત અરજી દ્વારા જે હુકમને પરત ખેંચવાની માંગ કરવામાં આવી છે તેનો અમલ પહેલેથી જ થઈ ગયો છે. ઉપર નોંધ્યું છે તેમ, સદર દાવાના રોજકામ મુજબ, એવું જણાય છે કે સંબંધિત તપાસ કરનાર અધિકારી કોઈ પણ કારણસર હાજર રહ્યા ન હતા, જેનાથી તેમની સામે નોન-બેલેબલ વોરંટ જારી કરવામાં આવ્યું

હું. તે તબક્કે, પ્રતિવાદી નંબર ૧૮ દ્વારા સદર દાવામાં આંક ૧૯૬ હેઠળ વાદગ્રસ્ત અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી.

૧૦. વાદગ્રસ્ત હુકમ વાંચ્યા પછી, મને કાયદાની કોઈ ભૂલ જણાઈ નથી, તેથી વાદગ્રસ્ત હુકમમાં આ અદાલત દ્વારા કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી. જેમ કે, વાદગ્રસ્ત અરજીને નકારી કાઢતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા કારણો સાથે હું સંપૂર્ણ સંમત છું.

૧૧. તેમ છતાં, નીચેના કારણોસર પણ પ્રતિવાદી નંબર ૧૮ ની આવી વિનંતી નકારવાને પાત્ર છે.

(૧) સાક્ષી સમન્સ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સી.પી.સી. ના ઓર્ડર ૧૬ નિયમ ૧ હેઠળ તેની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને જારી કરવામાં આવ્યા હતા.

(૨) આ મુદ્દે કાયદો સ્થિર છે કે જ્યારે પણ સદર દાવાના કોઈ પક્ષકારે સાક્ષી સમન્સ જારી કરવા માટે વિનંતી કરતી અરજી ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ દાખલ કરી હોય, ત્યારે ન્યાયના હિતમાં કોર્ટ દ્વારા આવી અરજી મંજૂર કરવી જોઈએ.

(૩) આ મુદ્દો આ અદાલતની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા ૨૦૧૯ (૦) એ.આઈ.જે.ઈ.એલ.-એચ.સી. ૨૪૧૫૯૩ / ૨૦૨૧ એ.આઈ.આર. (ગુજ) ૧૨ માં નોંધાયેલ 'ભારત હેવી ઇલેક્ટ્રિકલ્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ ઈનિયોસ સ્ટાયરોલ્યુશન લિમિટેડ' ના કેસમાં નક્કી કરવામાં આવ્યા હોવાથી તે હવે રેસ-

ઈન્ટિગ્રા રહ્યો નથી, જેમાં (માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જે. બી. પારડીવાલા, જેઓ તે સમયે હતા, દ્વારા લખાયેલ) આ મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું હતું :-

"૧૬. ઉપરોક્ત સત્તાધિકારીઓના વાંચનથી અમને નીચેની દરખાસ્તો રજૂ કરવા તરફ દોરી જાય છે.

(૧) ઓર્ડર ૧૬, નિયમ ૧, સી.પી.સી. હેઠળ સદર દાવાના કોઈ પણ તબક્કે અદાલતને અરજી કરવાનો પક્ષકારનો અધિકાર છે કે તે સાક્ષીને કાં તો પુરાવા આપવા અથવા દસ્તાવેજો રજૂ કરવા માટે સમન્સ જારી કરે.

(૨) અદાલત એવી અરજીને એવા આધારે નકારી કાઢવા માટે હકદાર નથી કે તે સદર દાવાની મુલતવી રાખેલ તારીખે ટ્રાયલ કરવામાં વિલંબ લાવી શકે છે.

(૩) જો સદર દાવાની મુલતવી રાખેલ તારીખ સુધી સમન્સની બજવણી ન થાય તો જે પક્ષકારે સમન્સ જારી કરવા માટે અરજી દાખલ કરી છે તે જોખમ લેશે.

(૪) જો ઓર્ડર ૧૬, નિયમ ૧, સિવિલ પી. સી. હેઠળ અરજી કરનાર પક્ષકારના આગ્રહ પર મુલતવી રાખવાની

અરજી કરવામાં આવે, તો મુલતવી રાખવી જોઈએ કે નહીં તે ધ્યાનમાં લેવાનું અદાલતનું કામ છે.

(૫) અદાલત ઓર્ડર ૧૬, નિયમ ૧, સિવિલ પી. સી. હેઠળની અરજીને એવા આધારે નકારી શકશે નહીં કે પુરાવા, જો રજૂ કરવામાં આવે તો, અરજદારને કોઈ મદદરૂપ ન હોઈ શકે.

(૬) જોકે ઓર્ડર ૧૬, નિયમ ૧, સી.પી.સી. અદાલત પર કોઈ પ્રતિબંધ લાદતા નથી, તેમ છતાં અદાલત તેના આંતરિક અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને ઓર્ડર ૧૬, નિયમ ૧, સી.પી. હેઠળ કરાયેલ અરજીમાં સમન્સ જારી કરવાનો ઇનકાર કરી શકે છે તે કિસ્સાઓમાં જ્યાં તે સંતુષ્ટ હોય કે દાખલ કરાયેલ અરજી શુદ્ધ હેતુવાળી ન હતી અથવા હેરાન કરનારી હતી અથવા અરજી મંજૂર કરવાથી અદાલતની પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ થશે. ઉપરોક્ત ત્રણ આકસ્મિક પરિસ્થિતિઓ સિવાય અરજી લગભગ હંમેશા મંજૂર થવી જોઈએ.

(ભાર મૂકેલ છે)

(જ) સાક્ષીની તપાસ એ સંબંધિત પક્ષકાર પાસે ઉપલબ્ધ વિવેકાધિકાર છે અને તપાસનું પરિણામ શું આવશે તે ટ્રાયલના અંતે સંબંધિત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવશે. આ તબક્કે એવું સૂચવવું અયોગ્ય રહેશે કે તપાસ કરનાર અધિકારીની તપાસ ફોજદારી ટ્રાયલને નુકસાન પહોંચાડશે. પ્રતિવાદી નંબર ૧૮ દ્વારા વ્યક્ત કરવામાં આવેલી આવી આશંકા અગ્રાહ્ય છે, કારણ કે નિર્વિવાદપણે, ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી ત્યારે પ્રતિવાદી નંબર ૧૮ ને આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા નથી. તેથી, પોલીસ અધિકારીની તપાસથી તેમને કોઈ નુકસાન થયું નથી.

(પ) મારા મતે, જ્યારે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આવી અરજી મંજૂર કરવામાં આવે, જેના દ્વારા વાદીની વિનંતી મુજબ સાક્ષી સમન્સ જારી કરવામાં આવ્યા હોય, ત્યારે સામી બાજુને સાંભળવાની તક આપવાની કોઈ જરૂર નથી, કારણ કે ઉપરોક્ત ઈનિચોસ સ્ટાયરોલ્યુશન લિમિટેડ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં આપેલા નિર્ણયને ધ્યાનમાં લેતા, ટ્રાયલ કોર્ટ પાસે આ પ્રકારની અરજી નકારવા માટે ભાગ્યે જ કોઈ વિવેકાધિકાર બાકી રહે છે.

(ડ) આ ઉપરાંત, જ્યારે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સાક્ષી સમન્સ પહેલેથી જ જારી કરવામાં આવ્યા હોય અને સંબંધિત સાક્ષી દ્વારા સંપૂર્ણપણે અમલ કરવામાં આવ્યો ન હોય તેવું જણાય છે, જેમને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા જારી કરાયેલા નોન-બેલેબલ વોરંટનો સામનો કરવો પડ્યો છે, ત્યારે આ અદાલત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આવા હુકમમાં હસ્તક્ષેપ કરવા માંગતી નથી. આવી

પ્રક્રિયામાં હસ્તક્ષેપ કરવાથી અદાલતની સત્તા નબળી પડશે, જે આ અદાલત ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ તેની સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે કરવા માંગશે નહીં.

૧૨. વધુમાં, એવું જોવાનું રહે છે કે વાદગ્રસ્ત અરજીને નકારી કાઢતી વખતે, ટ્રાયલ કોર્ટે એ હકીકતની નોંધ લીધી છે કે જ્યાં સુધી સિવિલ કોર્ટ અને ક્રિમિનલ કોર્ટનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી પુરાવાના ધોરણો બંને અલગ-અલગ સ્તર પર છે. એવું યોગ્ય રીતે અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે સિવિલ કોર્ટ સમક્ષ, હકીકત સંભવિતતાની પ્રબળતાના સિદ્ધાંત પર સાબિત કરવાની જરૂર છે, જ્યારે ફોજદારી ટ્રાયલમાં, આવી હકીકતો શંકાની બહાર સાબિત કરવાની જરૂર છે.

૧૩. એમાં કોઈ વિવાદ નથી કે સિવિલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા તારણો ક્રિમિનલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા તારણો કરતા શ્રેષ્ઠ રહેશે. હકીકત એ રહે છે કે સદર ક્રિમિનલ કેસમાં ફોજદારી ટ્રાયલ શરૂ થઈ હોય તેમ લાગતું નથી. જ્યારે, સદર દાવાની ટ્રાયલ અધવચ્ચે છે. તદુપરાંત, કાયદાની સ્થિર કાનૂની સ્થિતિ મુજબ, દરેક ટ્રાયલ એ શોધની સફર છે જેમાં સત્ય એ શોધ છે. (૨૦૧૨) ૫ એસ.સી.સી. ૩૭૦ માં નોંધાયેલ મારિયા માર્ગરીડા સેકવેરા ફર્નાન્ડિસ અને અન્ય વિરુદ્ધ ઇરેસ્મો જેક ડી સેકવેરા (મૃતક) વારસદારો મારફ્તેના કેસમાં, જેમાં આ મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું હતું :—

"૩૩. સમગ્ર ન્યાયિક પ્રક્રિયામાં સત્ય માર્ગદર્શક તારો હોવો જોઈએ. ન્યાયનો પાયો માત્ર સત્ય જ હોવો જોઈએ. સમગ્ર ન્યાયિક પ્રણાલી માત્ર સાચા સત્યને પારખવા અને શોધવા માટે બનાવવામાં આવી છે. તમામ સ્તરના ન્યાયાધીશોએ સત્ય શોધવાની સફરમાં ગંભીરતાથી સામેલ થવું જોઈએ. તે તેમનો આદેશ, જવાબદારી અને બંધનકર્તા ફરજ છે. ન્યાય પ્રણાલી ત્યારે જ વિશ્વસનીયતા પ્રાપ્ત કરશે જ્યારે લોકોને ખાતરી થશે કે ન્યાય સત્યના પાયો પર આધારિત છે."

૧૪. તેથી, એવું કહેવું વ્યર્થ રહેશે કે સત્ય શોધવા માટે ભલે તે સિવિલ કોર્ટ હોય કે ક્રિમિનલ કોર્ટ, વાસ્તવિક સત્ય મેળવવા માટે કોર્ટ તેના વિવેકાધિકારનો ઉપયોગ કરવા માટે શક્તિહીન નથી.

૧૫. આમ, ઉપરોક્તને ધ્યાનમાં લેતા, અરજદાર માટે વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલ **વી.એમ. શાહ** (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં મળેલો નિર્ણય તેમની દલીલ માટે લાગુ પડશે નહીં અને મદદરૂપ થશે નહીં. ઉપરોક્તને ધ્યાનમાં લેતા, અરજદારના વિદ્વાન એડવોકેટ દ્વારા કરવામાં આવેલી કોઈ પણ રજૂઆતથી હું બિલકુલ પ્રભાવિત થયો નથી, તે આથી નકારવામાં આવે છે.

૧૬. વિદાય લેતા પહેલા, આ અદાલતે ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ તેની દેખરેખની સત્તાનો ઉપયોગ સંયમપૂર્વક કરવાની જરૂર છે. આ અદાલત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા દરેક હુકમમાં નજીવા કારણોસર હસ્તક્ષેપ કરી શકે નહીં અને કરવી જોઈએ નહીં. જ્યાં સુધી અને જ્યાં સુધી હુકમના ચહેરા પર આવી સ્પષ્ટ અનિયમિતતા અથવા ગેરકાયદેસરતા દર્શાવવામાં ન આવે જેના દ્વારા કોઈ નિષ્કર્ષ પર આવી શકે કે વાદગ્રસ્ત હુકમ કાં તો ભૂલભરેલો, વિકૃત છે અને અથવા કાયદાની જોગવાઈઓથી વિરુદ્ધ પસાર કરવામાં આવ્યો છે, ત્યાં સુધી આ અદાલતે આવા હુકમમાં હસ્તક્ષેપ કરવો જોઈએ નહીં. ઉપર જણાવ્યા મુજબ આ હાલના કેસમાં આવું કંઈપણ સામે આવ્યું નથી. [જુઓ: ૨૦૧૩ (૮) એસ.સી.સી. ૩૭૪ માં નોંધાયેલ સમીર સુરેશ ગુપ્તા ટ્રા. પીએ હોલ્ડર વિરુદ્ધ રાહુલ કુમાર અગ્રવાલ અને (૨૦૨૨) ૪ એસ.સી.સી. ૧૮૧ માં નોંધાયેલ ગારમેન્ટ કાફ્ટ વિરુદ્ધ પ્રકાશ ચંદ ગોયલ].

૧૭. સદર કેસની ઉપરોક્ત વિશિષ્ટ હકીકતો અને સંજોગોના પ્રકાશમાં અને આ અદાલતની ડિવિઝન બેન્ચના ભારત હેવી ઇલેક્ટ્રિકલ્સ (ઉપર મુજબ) અને મારિયા માર્ગરીડા સેક્વેરા ફર્નાન્ડિસ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં આપેલા રેશિયોને ધ્યાનમાં રાખીને, મારો એવો અભિપ્રાય છે કે વાદગ્રસ્ત અરજીને નકારી કાઢતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કોઈ ગેરકાયદેસરતા, અનિયમિતતા અથવા કાયદાની કોઈ ગંભીર ભૂલ અને અથવા કોઈ અધિકારક્ષેત્રની ભૂલ કરવામાં આવી નથી.

૧૮. ટ્રાયલ કોર્ટે એ જોવાનું રહેશે કે સદર દાવાની ટ્રાયલ નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા નિર્દેશિત કર્યા મુજબ નિર્ધારિત સમયમાં પૂર્ણ કરી શકાય, ટ્રાયલ પૂર્ણ કરવા માટે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા જે પાણ પગલાં લેવાના હોય, તે નિષ્ફળ ગયા વિના લેવામાં આવશે.

નિષ્કર્ષ

૧૯. ઉપરોક્ત અવલોકનો, ચર્ચાઓ અને કારણોને ધ્યાનમાં લેતા, હાલની રિટ અરજી ગુણવત્તા વિનાની છે અને નકારવાને પાત્ર છે, જે આથી નકારવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

સહી/ –

(મૌલિક જે. શેલત, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.